

CENTRE INTERCULTURAL

*“Necessitem, de la diversitat, fer la norma”
“L’educació o és intercultural o no és educació”*

Antonio B. Padilla Ortega

1. Creences, compartir i debatre conceptes:

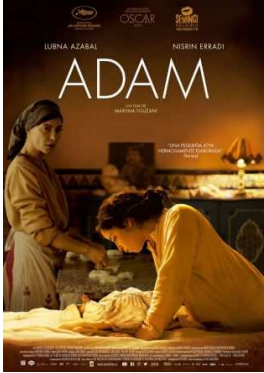

- No tots els musulmans són iguals. Cal diferenciar entre Àrab i Musulmà. El primer és una cultura i un espai geogràfic i el segon una religió. El país on hi ha més musulmans és Indonèsia, no és àrab. Una religió presenta a molts països del món.
- El món i la realitat no només hi ha una sola mirada, la europeista o l’occidental. No som una “meravella”. I sabem el que s’ha fet durant la història en nom del Déu cristià. Defugir del debat:
  - nosaltres i els altres.
  - blancs i negres.
  - home i dona.
  - ...

Recomanable: [El Perill d’una sola història de la Chimamanda Adichie.](#)

Les nostres vides, les nostres cultures, es componen de moltes històries que se superposen. La escriptora Chimamanda Adichie ens explica la història de com va trobar la seva autèntica veu cultural – i ens adverteix que si escoltem una sola versió de la història d’una persona o d’un país, ens exposem a patir un greu malentès

- Valor de la diferència dins de cadascun dels col·lectius, de la nostra escola i de la societat.
- Diferents interpretacions de l’ús del mocador: religió, protecció davant del masclisme, identitat...
- Fugir del paternalisme occidental cap a les dones d’una altra realitat. No totes són dependents d’un home, prenen iniciatives, intenten canviar la realitat del seu país

	<p>Pel·lícula “Adam”. Directora: Maryam Touzani</p> <p>A la Medina de Casablanca, Abla, vídua i mare d'una nena de vuit anys, regenta una modesta botiga de rebosteria tradicional marroquina. La seva rutina diària es veu interrompuda un dia per l'arribada de Samia, una jove embarassada que truca a la porta buscant feina i un sostre on dormir. La nena accepta a la nouvinguda des del primer moment, però la seva mare no vol acollir a una estranya a casa seva. Abla ni s'imagina el que aquesta trobada fortuïta d'el destí pot canviar les seves vides</p>
	<p>Fawzia Koofi (Badajshán, 1975) activista pels drets de les dones i política afganesa. El 2005 va aconseguir un escó com a diputada i va ser vicepresidenta de l'Assemblea Nacional de 2005 a 2014. Va ser la primera dona a ocupar aquest lloc. En 2014 va presidir la Comissió de Dones, Societat Civil i Drets Humans de l'Assemblea. En 2019 va crear el partit Moviment de Canvi per l'Afganistan. El 2020 és una de les cinc dones entre els 21 membres de l'equip governamental en les negociacions de pau intraafganes. Ha patit dos atemptats, un el 2010 i l'últim a l'agost de 2020 en què va resultar ferida en una espatlla provocant també danys en un mà</p>
	<p>La destacada activista saudita, defensora dels drets humans, Loujain a l'Hathloul, detinguda al maig de 2018, ha estat alliberada aquest dimecres per les autoritats de l'Aràbia Saudita després de romandre més de mil dies a la presó. Va intentar conduir des Emirats Àrabs Units cap a l'Aràbia Saudita el 2014, el que li va costar passar 73 dies a la presó. El 2015 es va presentar a les eleccions; era la primera vegada que es permetia a les dones votar i presentar-se a unes eleccions. Malgrat ser reconeguda com a candidata, el seu nom mai va arribar a incloure en les paperetes. Al maig de 2018 va tornar a ser detinguda, acusada de "volar desestabilitzar el país" i condemnada a cinc anys i vuit mesos de presó.</p>

- Mesquites i oratoris com a lloc de trobada dels teus: sempre les persones que emigren. I sobretot, si és per motius econòmics, socials o polítics busquen espais de trobada amb els seus. Exemple el tenim amb les Cases Regionals a Barcelona o els Casals Catalans distribuïts per tot el món, sobretot a Amèrica Llatina, creats pels emigrants catalans fa més d'un segle.
- En aquest enllaç al final del Document hi ha una sèrie de curtsmetratges que us poden ajudar a la Reflexió. També algun d'ells es podria passar a l'alumnat més gran de l'escola.

2. Marc Normatiu

- L'article 18 de la Declaració universal dels drets humans diu: «Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, i la llibertat de manifestar-les individualment o col·lectivament, en públic o en privat, mitjançant l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança».
- Constitució: l'article 16 «garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i de les comunitats sense cap més limitació, en les seves manifestacions, que la necessària per al manteniment de l'ordre públic protegit per la llei»; estableix que ningú no podrà ser obligat a declarar quant a la seva ideologia, religió o creences; que cap confessió té caràcter estatal, i que els poders públics han de tenir en compte les creences religioses de la societat i mantenir les consegüents relacions de cooperació amb les confessions religioses;
- L'Estatut d'autonomia de Catalunya diu, a l'article 42, que «Els poders públics han de vetllar per la convivència social, cultural i religiosa entre totes les persones a Catalunya i pel respecte a la diversitat de creences i conviccions ètiques i filosòfiques de les persones, i han de fomentar les relacions interculturals per mitjà de l'impuls i la creació d'àmbits de coneixement recíproc, diàleg i mediació».

La minoria d'edat dels infants i adolescents no minva de cap manera l'exercici dels drets fonamentals proclamats a l'ordenament jurídic internacional i nacional. Aquests drets són inalienables, és a dir, ningú no en pot ser desposseït en cap circumstància.

- La Resolució del Parlament Europeu de 19 de gener de 2016 insta a promoure en el terreny educatiu un enfocament intercultural i basat en valors per promoure el respecte mutu, els principis ètics, la diversitat, la inclusió i la cohesió social
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, el desenvolupament de polítiques inclusives en els centres parteix del desenvolupament d'una escola per a tots i totes, que organitzi de manera adequada els recursos per garantir l'atenció a la diversitat des de projectes educatius que considerin l'acollida i la participació dels alumnes i les famílies, i en els quals es planifiquin les mesures i els suports minimitzant les barreres d'accés amb què es podria trobar qualsevol alumne.
- Documents per a l'organització i la gestió dels Centres Convivència i clima escolar: (pàgines 11 -13)

Per crear cultures inclusives és imprescindible un diàleg permanent i renovat dins l'escola i amb l'entorn amb voluntat de promoure una comunitat educativa acollidora i col·laboradora que valora tots i cadascun dels alumnes, a la vegada que crea al seu voltant altes expectatives d'èxit.

L'educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar ciutadans que puguin desenvolupar-se en una societat plural i democràtica i té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones.

En un centre educatiu, la limitació de la forma de vestir i d'ornamentar-se el cos en general només hauria d'estar justificada, per tant, si es dona alguna d'aquestes situacions:

1. suposa un perill evident per a la salut o la seguretat de la persona o dels altres;
2. impedeix o dificulta de forma evident l'activitat educativa, la identificació de la persona o la comunicació;
3. atempta objectivament contra els drets dels altres, i

4. trenca de forma ostentosa les normes cíviques i socials.

	<p>Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya . En aquesta guia editada pel Departament de Governació i Relacions Institucionals i pel Departament d'Educació, trobareu orientacions, recursos i bones pràctiques per gestionar la diversitat religiosa i de creences en els centres educatius, que poden afectar en àmbits com l'alimentació, l'ús d'indumentària i símbols religiosos, les justificacions d'absències, els processos de dol o el desenvolupament del currículum, entre d'altres. La guia també recull els principis bàsics d'actuació, la normativa relacionada i unes fitxes sobre els aspectes més rellevants de les confessions religioses presents a Catalunya</p>
---	---

3. Accions educatives:

Dret a l'infant: escola de qualitat. Garantir una escolarització de qualitat i inclusiva. L'alumne està a l'escola i no l'hem de confrontar amb la família. Accions en tres nivells, amb algunes propostes concretes d'exemple: organitzatives, pedagògiques i curriculars.

Organitzatives: Inclusió de tota la CE, participació de tots els alumnes en les activitats no formals (extraescolars / temps de migdia / juliol), preveure les NESE, reduir els temps de l'alumne a l'aula d'acollida, seguiment i millora de les transicions primària-secundària, aplicació del protocol absentista, escoles de segona oportunitat... Pla Acció Tutorial

Pedagògiques:

- tutoria/treball entre iguals,
- treball cooperatiu,
- Aprenentatge Servei (oferta entitats, notícies i recursos d'interès)
- activitats multinivell, avaluació (formadora, instruments diversificats, ...),
- dos mestres dins de l'aula,
- [cercles de diàleg](#)

→ [Document per a l'elaboració del projecte de convivència.](#) A l'apartat d'educació [Convivència i clima escolar intercultural](#) hi trobareu instruments de diagnosi, orientacions i recursos per treballar des d'una perspectiva intercultural a l'aula, al centre i a l'entorn.

→ Interculturalitat a les àrees del currículum. En aquest document trobareu com desenvolupar un currículum intercultural des de diferents àrees, amb exemples de programacions concretes

→ [DEIC - Educació Intercultural: Fonaments teòrics i aplicació en els centres educatius](#)

El Departament d'Educació ofereix aquest Curs telemàtic, de 45 hores, adreçat a docents d'Educació Infantil, Primària i Secundària i personal de Serveis Educatius, amb la finalitat de introduir el professorat en la perspectiva intercultural i en la seva aplicació educativa.

→ Sensibilitzar al Claustre sobre la importància de l'educació intercultural, amb la col·laboració de l'assessor LIC.

El Departament d'Educació, posa a disposició dels assessors en Llengua, Interculturalitat i Cohesió social, un mòdul formatiu, dissenyat per potenciar la competència intercultural en els centres i en el qual s'hi presenten aspectes teòrics, recursos, elements pràctics i propostes organitzatives, pedagògiques i en clau comunitària.

- **Introducció**
- **Àmbit I Interculturalitat**
- **Àmbit II: Èxit educatiu: Una acció de corresponsabilitat**
- **Àmbit III: Coeducació i igualtat de gènere**
- **Àmbit IV: Implicació de les famílies**
- **Àmbit V: Identitat de múltiples pertinences**
- **Àmbit VI: Currículum Intercultural des de les àrees o matèries**

→ [COMviure:](#) Aquesta pàgina web té per objectiu aportar reflexió i eines als equips docents i educatius per a l'elaboració del marc de convivència del centre, on es reflecteixen les accions,

circuits i estructures que el centre educatiu desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes, afavorint l'aprenentatge de tots i totes. Hi ha 8 apartats que estan molt lligats entre ells.

→ [Espais de Diàleg](#)

Curriculars:

→ “Orientacions sobre el tractament de la igualtat de gènere i la diversitat cultural en el material didàctic”

En aquest document del Departament d'Educació hi trobareu orientacions i recursos per elaborar materials lliures d'estereotips i des d'una perspectiva intercultural.

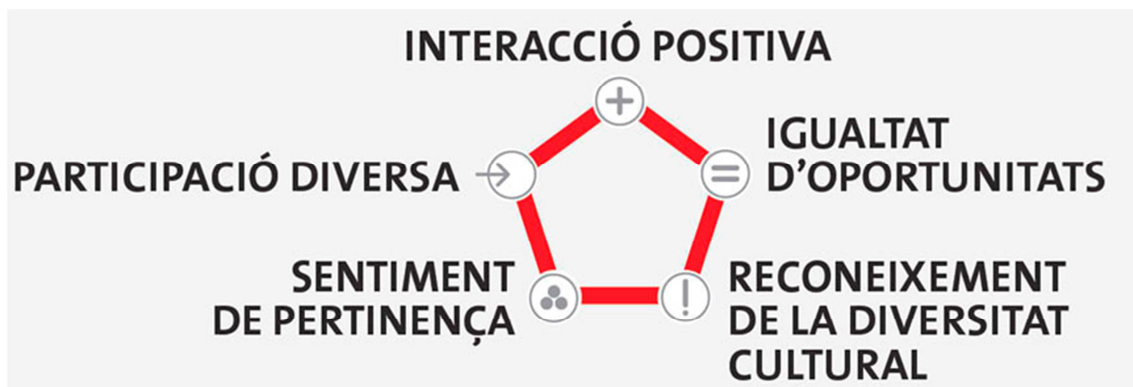
→ Besalú, X. (2016): No som aquí per rendir-nos. Barcelona, Rosa Sensat.

En aquest llibre, l'autor (especialment les pàgines 164 i 165) dona orientacions per als centres educatius sobre la implementació l'educació intercultural en el currículum.

→ Àmbit VI: Currículum Intercultural des de les àrees o matèries

ANNEX.

DIMENSIONS DE LA INTERCULTURALITAT

Equitat

Incorporar mesures per assegurar la igualtat d'accés, de drets, d'oportunitats a persones d'orígens culturals diversos, així com la no discriminació

Reconeixement de la diversitat

Fomentar el coneixement, el reconeixement i la visibilitat de la diversitat cultural

Interacció positiva

Fomentar que s'estableixin relacions actives i de col·laboració entre persones o grups que habitualment no tenen relació, treballant sobre interessos i aspectes comuns

Participació diversa

Incorporar mecanismes o recursos per aconseguir una participació culturalment diversa

Sentiment de pertinença

Fomentar que les persones participants creïn vincles d'arrelament al barri, grup, entitat, escola, etc.